

Faglige delmål og slutmål i faget Historie

Fagets generelle formål og indhold.

Dette afsnit beskriver hvorfor og hvordan vi arbejder med historiefaget på Højbo.

Formålet med undervisningen i historie er at styrke elevernes historiebevidsthed og identitet og øge deres lyst til og motivation for aktiv deltagelse i et demokratisk samfund. Det sker ved at fremme deres indsigt i, at mennesker er historieskabte såvel som historieskabende.

Ved at arbejde med samspillet mellem fortid, nutid og fremtid skal eleverne udvikle deres indsigt i menneskers liv og livsvilkår gennem tiderne. Herved skal de videreudvikle deres forståelse af og holdning til egen kultur, andre kulturer, samt den menneskelige civilisations samspil med naturen.

Undervisningen skal give eleverne mulighed for overblik og fordybelse i vedkommende historiske kundskabsområder og fremme deres indsigt i kontinuitet og forandring. Undervisningen skal bygge på og stimulere elevernes evne til indlevelse, analyse og vurdering af historisk faglitteratur og historiske kilder. Undervisningen skal fremme deres lyst til at videregive og skabe historiske fortællinger på baggrund af tilegnet viden.

De centrale kundskabs- og færdighedsområder er:

- Historie i fortid og nutid
- Tid og rum
- Fortolkning og formidling

I historie skal de grundlæggende kundskaber og færdigheder i hvert af de tre områder udvikles som en helhed gennem skoleforløbet både i faget historie, og når historie indgår i tværgående emner og problemstillinger. Kundskaber og færdigheder, som eleverne erhverver sig i faget historie, er en del af det historiefaglige fundament, som samfundsfag bygger videre på.

Ved afslutningen af grundskoleforløbet i 9. klasse er det i skrivende stund (juli 07) sådan at historiefaget kan komme til udtræk som prøvefag til folkeskolens afgangsprøve. Først i 9. klasse udskilles historiefaget dog som et selvstændigt fag på Højbo. Fagets indhold er indtil 9. klasse integreret i de tværfaglige gruppetimer, samt diverse projektforsøg, fællesemner og emnearbejder.

I undervisningen ser vi i det daglige skolearbejde historiefaget tilgodeset på mangfoldige måder. Ikke mindst ved vægtningen af:

- at dyrke 'den gode fortælling',
- at dykke ned og møde og bruge historien gennem kreative, praktiske og musiske arbejdsformer,
- at inddrage historie som en naturlig integreret del af arbejdet i mange fag (dansk, matematik, osv.),

- at tage udgangspunkt i og stimulere elevernes lærelyst, spontane undren og nysgerrighed,
- at inddrage og komme tæt på kilder (fra landsbykirker til skrevne tekster),
- at have et bredt kulturelt og globalt udsyn i udvælgelsen af emner og temaer,
- at skabe plads til fordybelse,
- at stille krav til og arbejde med kvaliteten af formidling og fortolkning,
- at gennem undervisningen at gøre det klart for eleverne at historien i høj grad er relevant for dem, og har afgørende indflydelse på deres livsforhold, muligheder og vilkår.
- at styrke elevernes evne til indlevelse og forståelse for værdien i menneskehedens mangfoldighed og rigdom,
- at se udviklingen af elevernes historiebevidsthed og kundskaber i faget, som et afgørende element i udviklingen af deres identitet, selvstændighed, kulturelle udsyn og forståelse, og samfundsmæssige ansvarlighed.

De centrale kundskabs- og færdighedsområder er grundlaget for tilrettelæggelsen, gennemførelsen og evalueringen af undervisningen, således at eleverne får mulighed for at

- forstå sig selv som historieskabte og medskabere af historie
- udbygge deres indsigt i væsentlige historiske begivenheder og samfundsforhold fra alle tidsepoker
- skabe sig overblik over og fordybe sig i arbejdet med menneskers dagligliv og livsvilkår gennem tiderne
- styrke deres forståelse af udviklingen af dansk kultur i mødet med andre kulturer

Slutmål for faget Historie

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne ved afslutningen af deres grundskoleforløb på Højbo, har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

Historie i fortid og nutid

- gengive og fortolke begivenheder fra Danmarks historie
- sætte Danmarks historie i relation til Nordens, Europas og Verdens historie
- kende baggrunden for og udviklingen af menneskers grupperdannelser og andre tilhørsforhold baseret på fællesskaber og interessesammenfald
- forklare om kulturer og kulturmøder i et udviklingsperspektiv
- udtrykke sig om, hvordan begreberne magt og ret indgår i historiske sammenhænge
- forklare om produktion, forbrug og ressourcer og deres indbyrdes sammenhænge.

Tid og rum

- placere historiske emner og temaer i tid og geografisk område
- kende almindelige betegnelser for tidsepoker og placere dem kronologisk
- gøre rede for sammenhænge mellem historiske begivenheder og den tid, som de foregår i
- relatere begivenheder fra Danmarks historie til kultur- og samfundsudvikling i andre dele af

verden.

Fortolkning og formidling

- analysere og fortolke historiske fremstillinger
- indkredse historiske emner og temaer og formulere spørgsmål hertil
- anvende og forholde sig kritisk til forskelligartede materialer og kilder
- sætte sig ind i værdier og holdninger, der ligger til grund for historiske begivenheder og samfundsforandringer
- videregive og skabe fortællinger, der tolker dele af historiens udviklingsforløb
- forsøge at rekonstruere historiske genstande og begivenheder.

Historie – Beskrivelse trin for trin.

Trin 1

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at;

Historie i fortid og nutid

- gengive begivenheder fra Danmarks historie ved at inddrage sagn og historiske personligheder
- fortælle om karakteristiske spor og begivenheder fra lokalområdet
- gøre rede for begivenheder, der knytter sig til Danmarks og Nordens grænser
- fortælle om familie, slægt og fællesskaber
- give eksempler på livet på landet og livet i byer i fællesskaber og samfund
- kende til hverdag i andre kulturer, herunder nordiske kulturer
- fortælle om sammenhænge mellem materielle kår og hverdagsliv, som det manifesterer sig i sundhed og sygdom, fattigdom og rigdom.

Tid og rum

- F.eks. deltage i arbejdet med at etablere en tidsfrise og placere sig selv og egen familie på denne
- kende forskel på og anvende begreberne fortid, nutid og fremtid
- anvende begreberne generation og levealder og relatere dem til egen livsverden
- berette om episoder, der har betydning for den nærmeste families historie, og beskrive samfundsforholdene
- anvende en tidsfrise til at vise samtidighed mellem begivenheder i Danmark og i andre dele af verden.

Fortolkning og formidling

- gengive fremstillinger af historiske begivenheder med egne ord, i tegning og i dramaform
- stille spørgsmål, der kan uddybe forståelsen af historiske beretninger
- udpege synlige spor fra fortiden
- udtrykke egne holdninger til historiske begivenheder og deltage i samtale herom
- gengive historiske fortællinger
- skabe fortællinger om hverdagsmennesker ud fra viden om fortidens begivenheder og samfund
- fremstille modeller og efterligninger af genstande, som kan illustrere fortidens levevis.

Trin 2

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

Historie i fortid og nutid

- fortælle om udviklings- og forandringsprocesser fra Danmarks historie, som knytter sig til kongemagt, kirke, landbrug og industri
- give eksempler på relationer mellem lokalhistorie og Danmarks historie
- beskrive sammenhænge mellem Danmarks historie og Nordens og Europas historie, som det kommer til udtryk i kulturen og i alliance- og blokpolitik
- fortælle om historiske personligheder og den betydning, de tillægges for udvikling af politiske og kulturelle fællesskaber, herunder f.eks. Luther og reformationen samt Grundtvig og folkeoplysningen
- give eksempler på emigration, immigration og mobilitet og den betydning det har for mennesker
- fortælle om mødet mellem europæere og andre folk under opdagelsesrejser og erobringstogter
- beskrive statslige styreformere som tyranni, oplyst enevælde og demokrati
- beskrive magtforhold mellem samfundsborgere og magthavere reguleret gennem lovgivning, forhandling eller revolution
- give eksempler på betingelser for varefremstilling i forskellige samfundstyper, herunder selvstændige håndværk og landbrug, industrialisering og kollektivisering.

Tid og rum

- placere emner og temaer, som klassen har arbejdet med, på klassens tidsfrise og angive geografisk område
- placere begivenheder tidsmæssigt "før", "efter" og "samtidig med" hinanden, dvs. benytte relativ kronologi
- kende betegnelser for tidsepoker, der knytter sig til Danmarks historie, herunder stenalder, bronzealder, jernalder, middelalder og oplysningstid
- give eksempler på tidstypiske fremstillingsformer og opfindelser, der er begrundet i udvikling af værktøj, materialer og videnskab
- sætte begivenheder fra Danmarks historie i tidsmæssig relation til verdens historie.

Fortolkning og formidling

- gengive hovedindholdet af en historisk fremstilling og præcisere de vigtigste budskaber
- formulere enkle historiske problemstillinger
- inddrage spor fra fortiden i egne fremstillinger og fortællinger
- anvende relevante informationskilder fra filmklip, internettet og avisartikler
- tage stilling til forskellige fortolknings budskaber
- begrunde egne holdninger til historiske problemstillinger
- give eksempler på de tegn på synsvinkel, som en fortællings ophavsmand viser
- formulere historiske fortællinger, som lægger sociale og kulturelle perspektiver på historiske begivenheder
- etablere historiske scenarier i form af drama, rollespil og udstilling.

Trin 3

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

Historie i fortid og nutid

- forklare udviklings- og forandringsprocesser fra Danmarks historie, som knytter sig til samfundsborgernes tilværelse under eneheredømme og folkestyre
- beskrive forhold mellem Danmark og andre områder af Verden i lyset af kulturpåvirkning og kulturtransformation
- give eksempler på internationalt hjælpearbejde og de vanskeligheder, der er forbundet hermed
- forklare om positive og negative følger af europæisk udvandring til andre verdensdele
- beskrive det internationale samfunds håndtering af krigsforbrydelser
- beskrive sammenhængen mellem samfund og produktionsformer.

Tid og rum

- demonstrere overblik over længerevarende tidsforløb
- kende og anvende romertal som årstal
- drøfte forskellige former for konfliktløsning i fortidens og i nutidens samfund
- give eksempler på nyhedsmediers vurderinger af aktuelle begivenheder og redegøre for, hvordan de er bundet til den tid, vi lever i.

Fortolkning og formidling

- berette sammenhængende om historiske begivenheder på baggrund af indsamlede oplysninger fra flere kilder
- formulere historiske problemstillinger som udgangspunkt for projektarbejde
- tage stilling til pålideligheden af kildemateriale, bl.a. fra internettet
- give eksempler på begivenheder og samfundsforandringer, der kan forklares ud fra værdier og

holdninger, som er fremherskende i en tidsepoke

- forholde sig kritisk til samfundets brug af historiske symboler og fortællinger
- forsøge at rekonstruere historiske genstande og begivenheder, som kan indgå i en præsentation af et projekt med historisk perspektiv.